

närmere til landskapets geografi, men fremstår snarest som en plebiscitgräns", burde kommenteres lidt nærmere. Tiedjelinjen er hverken nogen Sprog- eller Sindelagsgrænse. Den blev af Johannes Tiedje foreslaaet som Grænsen mellem Afstemningszone 1 og 2. Dette til Klaring af Udtrykket: „framstår snarest som en plebiscitgräns“.

Niels Nielsen.

Wissenschaftliche Ergebnissen der niederländischen Expeditionen in den Karakorum und die angrenzenden Gebiete in den Jahren 1922, 1925 und 1929-30. Herausgegeben von Dr. Ph. C. Visser und Jenny Visser-Hooft. Bd. I. (500 S. 143 Fig. 8 Tavler og 5 Kort). I Kommission F. A. Brockhaus. Leipzig 1935.

Allerede tidligere har man gennem Tidsskriftartikler og større populære Rejseberetninger faaet nogen Underretning om Dr. Visser's Expeditioner i Højasien, og det offentliggjorte Materiale, navnlig det glaciologiske, har vakt ikke saa lidt Opmærksomhed.

Det nu udkomne første Bind af den videnskabelige Expeditionsberetning indeholder et geografisk Afsnit om Karakorum og tilgrænsende Omraader, en kort Indledning om Opdagelseshistorien og en Beretning om Expeditionernes Gang samt en Oversigt over Bjærgbygningen. Det for alle Opdagelsesrejsende saa delikate Problem, Navngivningen og Skrivemaaden for Navnene, diskuteres ret udførligt. Befolkningen, der lever i smaa Samfund adskilt ved vældige Bjærgkæder, taler mange forskellige Sprog og Dialekter og har hyppigt flere Navne for samme Dal eller Landsby; kun undtagelsesvis har Gletsjere, Bjærg eller Bjærgkæder lokale Navne.

Som et Eksempel paa hvor groteske Misforstaaelser Kartografer i disse Egne møder, fortæller Visser, at en Medarbejder ved Survey of India engang spurgte en indfødt om Navnet paa et Bjærg, hvortil denne paa sit Sprog svarede: „Det ved jeg ikke“, med det Resultat, at bemeldte Bjærg den Dag i Dag er indtegnet paa Kortene med et transkriberet Navn, som betyder: „Det ved jeg ikke“.

Ud fra den Betragtning, at Personnavne maa undgaas ved Navngivning af Terrainet, anser Visser Navnet Mount Everest (opkaldt efter Sir George Everest, tidligere Chef for Survey of India) for uheldigt, saa meget mere som dette Bjærg er et af de faa, der har et tibetansk Navn, *Chomolungma*, et Forhold som allerede Sven Hedin har gjort opmærksom paa. Bjærgkæden Karakorum bærer et tyrkisk Navn til Trods for, at der ikke findes tyrkiske Sprog i det paagældende Omraade, forøvrigt er Navnet oprindelig givet til et

helt andet Bjærgsystem, og naar dertil kommer, at man møder mindst en halv Snes forskellige Stavemaader, er Forvirringen her som andetsteds jo ret fuldstændig.

Vejen ud af Vanskelighederne maa blive at sondre mellem to Systemer af Navne, nemlig saadanne, som i første Række har Interesse for Befolkningen, Dale, Landsbyer, Græsgange o.s.v., og andre som har international geografisk Interesse. For den første Gruppe maa man søge at bevare een af de lokale Former, og for den anden maa man vedtage en ensartet Betegnelse og undlade fonetisk indicerede Omskrivninger i de forskellige europæiske Sprog, for at undgaa en tysk, en engelsk, en italiensk og endnu et Antal Skrivemaader.

I de fleste Tilfælde vil det sikkert være praktisk at følge Survey of India og simpelthen betegne en større topografisk Enhed med et Bogstav og underafdele med Tal. (Eksempelvis hedder efter dette Verdens næsthøjeste Bjærg i Karakorum K 2).

Den vigtigste og omfangsrigeste Del af Bindets Indhold er Bearbejdelsen af det zoologiske Materiale, der er meget anseeligt: 500 Fugle, 70 Æg, 40 Krybdyr og Padder, over 2000 Insekter og 225 andre Invertebrater. Bearbejdelsen er foregaaet under Ledelse af Kustos J. B. Corporaal i Amsterdam og er udført af 80 Specialister, hvoriblandt een Dansk, nemlig Dr. Esben-Pedersen i Silkeborg.

Det vil føre alt for vidt her at komme ind paa Enkeltheder, men det bør dog omtales, at en stor Del af den europæiske Insektverdens Slægter kan føres tilbage til ældre Tertiær og yngste Kridttid, og at bl. a. disses nuværende Udbredelsesforhold tyder stærkt paa, at de er opstaaet netop her i den sydlige Del af Centralasien.

I zoogeografisk Henseende er derfor dette Afsnit af meget stor Interesse, hvortil dog er at bemærke, at den offentliggjorte Bearbejdelse i det væsentlige er rent systematisk, medens de rige zoogeografiske Muligheder kun for en ringe Del er udnyttede. En saadan Behandling er imidlertid saa omfattende og krævende, at den næppe kan siges at høre hjemme i en Expeditionsberetning, hvis væsentligste Opgave er at give Materialet. *Niels Nielsen.*

Herbert Rittlinger: Faltboot stöszt vor. Vom Karpathenurwald ins wilde Kurdistan. 19×13 cm. Ill., 160 Sider, F. A. Brockhaus, Leipzig 1934.

En livlig og velskrevet Rejseberetning om en æventyrlig Fart i sammenfoldelig Kano 4½ m lang og 65 cm bred fra Karpatherne til Sortehavet og senere langs Eufrats øvre Løb.

Bogen indeholder en Række morsomme Iagttagelser og gode Billeder, og er velegnet til Brug ved Undervisning. *N. N.*